

58913

5.0.

270

PRIDIGA

o pogrebu prečastitega gospoda stolnega dekana

Franciška Kosar-ja.

Govorili premilostljivi knez in škof

Dr. Mihael Napotnik

v stolni cerkvi v Mariboru

dne 14. junija 1894.

ZGODOVINSKO DRUŠTVO

V

MARIBORU.

V Mariboru 1894.

Založba tisk. društva. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

59915

Memoria iusti in laudibus.
Spomin pravičnega bode častljiv.
(Preg. 10, 7.)

V krščanski žalosti zbrani verniki!

»Človek ne vé svojega konca; ampak kakor lové ribe s trnkom, in kakor sačijo ptice v zanjko; tako se lové ljudje ob hudem času, ko naglo nad nje pride.« (Prid. 9, 12.) Te besede najmodrejšega pridigarja stare zaveze, katere v priliki povedó, kar je Jezus Kristus večna modrost jasno in razločno ponovil z opombo: »Čujte, ker ne veste ne dneva, ne ure« (Mat. 25, 13.) — te besede, pravim, vidimo, kako se potrjujejo pri tem pokojniku, čegar krsto obstopamo. Ravno pred osmimi dnevi so nas predragi gospod zapustili veseli in dobre volje, in danes se vračajo kot mrlič. O človek ne vé svojega konca!

Pretekli ponedeljek pretreslo je kakor gromov udar naša srca brzojavno poročilo: Stolni dekan Francišek

Kosar so mrtvi! In danes smo se v tej Gospodovi hiši zbrali, da bi poslednjikrat častno spremili moža po božji volji in duhovnika Gospodovega, kateri nam je vsem bil neizrečeno mil, ljub in drag. Čim dalje so bili blagi gospod pri nas, tem dalje smo si jih želeli pri sebi. In kar noben človek ni mogel upati, dolgo so bili pri nas in vendar prekratko, da, mnogo in mnogo prekratko. Kar torej naše srce danes občuti, to izdajejo naše oči.

V Gospodu žalujoči poslušalci! Dobro vem, da je pokojnega gospoda ponižnost prikrivala vse, kar bi jim nečimerno človeško hvalo donášalo. Vendar pa je prav in primerno, ako zvestega služabnika Gospodovega po smrti po zasluženju poveljučujemo, ker s tem le Gospoda poveljučujemo, kateri je v svojih služabnikih hvaljen in češčen zaradi mnogih in velikih milostij, katere jim je podelil. Poleg tega pa dobro zaslužena pohvala srečno v Gospodu umrlega kristijana še živeče vspodbuja in opominja, podžiga jih, naj ga v dobrem posnemajo, osrčuje jih, naj posnemajo čednosti, katere so pokojnika zaljšale in ga storile vrednega časti in posnemanja. Nadalje se s tem ranjki v po-božen in hvaležen spomin priporoča. Ti veljavni uzroki so me napotili, da hočem govoriti v spomin zelo častitega in zelo ljubljenelega prelata Franciška Kosarja, tega veleblagega moža in črez vse cenjenega duhovnika Gospodovega, in sicer na kratko, ker mi časa primanjkuje, da bi kaj več povedal, posebno pa moči vsled velike žalosti, ki je mojo dušo prešinila, jo prešinja in jo bode prešinjala še mnogo časa.

Vi mogočni priprošnjiki umirajočih sv. Mihael in sv. Jožef in ti Seraf v človeški podobi, sv. Francišek, imenski varuh toli obžalovanega gospoda, prosite zanj, za me in za moje poslušalce!

I.

Frančišek Kosar so bili rojeni dne 10. septembra 1823. leta v Braslovčah v Savinjski dolini od poštenih, bogaboječih starišev, kateri so svojega ljubega otroka v strahu Gospodovem izredili in kmalu v domačo šolo poslali. Po dovršeni ljudski šoli napotil se je nadarjeni in blagodušni mladenič v gimnazijo v Novo mesto na Kranjskem, kjer se je pod izvrstnim vodstvom profesorjev iz frančiškanskega reda jako pridno učil in naravnost pozornost obujal s svojim vzglednim, neomaževevanim obnašanjem. Takrat je bil njegov strijc P. Leonard Kosar provincijal frančiškanske redovne pokrajine: »Sv. Križ«. Takozvane modroslovske nauke so dokončali Kosar v Ljubljani 1841. in 1842. leta. Tamkaj sta bila njihova srčna prijatelja in somišljenika monsignore Luka Jeran in c. kr. vladni svetovalec in državni poslanec gospod Anton pl. Globočnik. Kakor dosedanje študije, tako so dovršili Frančišek Kosar v Celovcu v letih 1843. do 1846. tudi bogoslovske vede z odličnim uspehom tako, da so jih, še le 23 let starih, dne 15. septembra 1846. l. v mašnika posvetili knezoškof Anton Martin Slomšek, nesmrtnega spomina. Kosar so bili jeden prvih posvečevancev, na katerega so Slomšek škofovske roke položili pri mašniškem posvečenju.

Nato so novoposvečenec Gospodov bili za kaplana in blagoslovo delovali v Poličanah od oktobra 1846 do aprila 1847, potem dva meseca v Vojniku, od koder so zaradi hudo bolnih očij in bljuvanja krvi šli kot deficitent k svojim sorodnikom v Braslovče. V tem času so sklenili mladostni duhovnik, za vsem se Bogu darovati, in so prosili za vsprejem v družbo misijonarjev sv. Vincencija Pavlanskega. Ali vsled na-

dalnjega bolehanja niso mogli izvršiti svojega lepega namena. V aprilu l. 1855. bili so na poskušnjo nastavljeni za kaplana v svoji rojstveni župniji, in ker se jim je zdravje vidno boljšalo, bili so poklicani februarija nastopnega leta za korvikarja in stolnega pridigarja v Št. Andraž v Labodski dolini in kot tak so tudi opravljali službo kn. šk. dvornega kaplana in hkrati špirtuvala pri bogoslovcih četrtega leta.

Po premeščenju škofovskega sedeža iz Št. Andraža v Maribor bili so Frančišek Kosar imenovani za kn. šk. konzistorijalnega svetovalca in duhovnega ravnatelja kn. šk. lavantinske duhovšnice, katero odgovornosti polno službo so do dne 1. februarja 1865 častno opravljali. V tem letu so se preselili velezaslužni gospod kot župnik, dekan in okrajni šolski ogleda v Kozje, kjer so si kot požrtvovalen pastir jim izročene dušne črede, kot iskren prijatelj ljudstva in kot oče jim podložnega duhovništva pridobili novih neminljivih zaslug. S pomočjo dekanijskega duhovništva, ki jim je bilo v ljubezni udano, so nekaj časa g. Kosar skrbeli za papeževega zuava vojaka, kar jih je pri priliki stalo 240 gld.

Na praznik sv. Janeza apostola 1870. l. vrnili so se v Maribor, kjer so kot Lavantinski stolni korar oskrbovali najrazličnejše službe. Bili so kanonik-penitencijarij ali spovednik, izpraševalec pri župnijskih izpiti, prisednik škofijskega in zakonskega sodišča in zagovornik zakonske zveze in zaobljube. Od l. 1872. do l. 1881. prednašali so kaj zanimivo v bogoslovskem škofijskem učilišču cerkveno pravo. Od l. 1878. bili so kanonik Kosar kn. šk. poslanec in dušni voditelj v zavodu šolskih sester tretjega reda sv. Frančiška. Ta družba mora tega svojega modrostnega vodnika zahvaliti, da se je v zadnjih petnajstih letih toliko povzdignila

in razširila. Še v oporoki so se spomnili pokojni gospod tega jim ljubega zavoda in so mu od svoje prav majhne ostaline volili v podporo 200 gld. Pa ne samo pri šolskih sestrah v Mariboru so bili g. Kosar redni in pozneje izredni spovednik, kot tak so bili tudi v samostanu častitih redovnic frančiškank in častitih šolskih sester pri Sv. Petru niže Maribora.

Pa ne zadosti! Svojemu poklicu zvesti služabnik Gospodov so bili dolgoleten svetovalec hvalevrednega društva katoliških gospá, kateremu so volili 100 gld.; bili so ustanovnik in dosedanji predsednik krasnega društva za podporo ubogih duhovnikov, za katere so tudi v oporoki odločili 100 gld. Sploh so bili v Gospodu počivajoči kanonik darežljiv povspeševatelj vseh dobrih društev, vseh pobožnih bratovščin. Svoje dni so bili predsednik katoliškega tiskovnega društva, ud društva katoliških rokodelskih pomočnikov, kateremu so sporočili 100 gld. in toliko tudi katoliškemu podpornemu društvu v Celju. Bili so družbenik mnogih pobožnih družb in odpustkov polnih bratovščin, posebno pa še ud blaženega tretjega reda sv. Frančiška Asiškega. Bili so podpornik in prijatelj ubogih, zato so v razdelitev za Mariborske, Braslovške in Kozjanske ubožce v oporoki odločili po 50 gld. in za ubožce v Poličanah in Vojniku po 20 gld.

Ne bodi neomenjeno, da so leta 1870. bili izvoljeni za deželnega poslanca. Kot deželni poslanec so si s svojim ljubeznivim in spravljivim obnašanjem pridobili splošno spoštovanje, čast in ljubezen. Po smrti učenega knezoškofa Jakoba Maksimilijana, blagega spomina, imenovali so že tudi ranjki Solnograški knez in nadškof Frančišek Pavl. Eder vrlo zvedenega stolnega kolarja za kapiteljskega vikarja ali upravitelja osirotele škofije Lavantinske. To težavno službo so na blagor

in srečo razširjene škofije opravljali, dokler se škofovska stolica ni zopet zasedla. Dne 15. marcija lanskega leta so bili velezaslužni in čednostni mož od Njih cesarskega in kraljevskega apostolskega veličanstva Franca Jožefa I. imenovani za infuliranega stolnega dekana. Že l. 1888. so bili od Njih svetosti papeža Leona XIII. povzdignjeni v visoko čast papeževega domačega prelata in odlikovani z zaslužnim križcem pro Ecclesia et Pontifice, za cerkev in papeža.

Spolnjevanje vseh teh mnogih in težavnih dolžnostij, katere so naravno bile v zvezi s službami gospoda Frančiška Kosarja, zahtevalo je že prav zdravega in krepkega moža, moža, kateri deluje brez miru in počitka. Ali pokojni prelat so neprenehoma bolehal za srčno hibo, vendar pri tem niso samo mnogovrstnih stanovskih dolžnostij natanko spolnjevali, delovali so še tudi v odlični meri na književnem polju. O svojem času so bili priden sotrudnik in pozneje tudi urednik med slovenskim ljudstvom toliko priljubljenih »Drobtinc«; spisali so v nemškem in slovenskem jeziku temeljito in nepreseženo knjigo o življenju in delovanju pokojnega kneza in škofa Antona Martina Slomšeka; priobčili so izvrstno razpravo o celibatu katoliškega duhovništva, krasen sestavek o sv. katoliški cerkvi, da ne omenjam drugih v različnih časopisih priobčenih spisov. Naposled so spisali do zdaj najizvrstnejšo slovensko molitveno in premišljevalno knjigo: »Nebeška hrana«, katera je v stoterih in tisošerih iztisih razširjena med Štajarci, Korošci, Kranjci, Primorci in po drugod. Sad njihovega blagoslovljenega delovanja kot navdušenega pridigarja, kot modrega dušnega voditelja in lahko umljivega narodnega pisatelja bode dolgo, dolgo trajal. Gledé na to lahko po vsej pravici o sebi denejo: Non omnis moriar multaque

pars mei vitabit Libitinam. (Od. III. 30, 7). Ne bodem ves umrl!

V resnici! Frančišek Kosar so bili podobni stebru, kateri, čim več nanj naložiš, tem bolj trdno stoji in to podpira, kar mora podpirati in nositi.

II.

Kaj ne, v Gospodu predragi poslušalci? Že ta kratka življenjepisna črtica nas dovolj jasno uči, kako bogato je bilo življenje dragega pokojnika na izkušnjah, zaslugah, čednostih in dejanjih. S popolno pravico smem o njih porabiti svetopisemske besede: »Spomin pravičnega bode častitljiv.« (Preg. 10, 7.) Ime Frančiška Kosarja bode se vedno s častjo imenovalo v Lavantinski škofiji in še daleč črez njene meje. »Njegov spomin je blagoslovljen.« (Sir. 45, 1.)

Pokojni stolni dekan Kosar so imeli od najzgodnejše mladosti veliko ljubezen in nagnjenje do vsega dobrega. Moliti, v cerkev hoditi, Bogu služiti, svetnike, zlasti Kraljico vseh svetnikov častiti, zakramente prejemati, stariše in predstojnike ljubiti in spoštovati, ne-prestano delati, učiti se in premišljevati, to je bilo dečkovo mišljenje in hotenje, to je bilo hrepenenje mladeničevo, moževo in starčkovsko. Ranjki gospod so od zibeli do groba živeli zelo pobožno in vspodbudno; bili so vzgled krščanske čednosti in duhovniške popolnosti. Karkoli so spoznali, da je resnično, pravično in dobro, blago in sveto, to so hoteli zase pridobiti in so tudi povspeševali, kjer so le mogli, z vso močjo svojega duha in svojega srca. Velezveden v bogoslovskih in posvetnih znanostih bili so luč škofije. Vse naloge, katere so se jim kot poročevalcu kn. šk.

konzistorija odkazale, rešili so z občudovanja vredno temeljitostjo in natančnostjo.

Prečastiti prelat Frančišek Kosar so bili, da na kratko povem, nenavadno blag mož in izvrsten duhovnik Gospodov. Bili so blag mož. To so pokazali s tem, da so otroško ljubili svoje stariše, posebno svojo bogoljubno mater, ki so na njihovih rokah, ko sta skup molila, preminili mirno in blaženo v Gospodu. Spolnili so natanko četrto zapoved in so zaslužili kneževino na tem svetu, bodo pa zato dosegli nebeško kraljestvo. Bili so plemenit mož. To dokazuje njihova dejanska ljubezen do bližnjega, do prijatelja in sovražnika, to dokazuje prizanesljivost in potrpežljivost, katero so skazovali nasprotniku; to dokazuje miroljubnost, vsak nepotrební prepír jim je bil zoperen. Za pravilo jim je bilo opominjevanje sv. apostola Jakoba: »Vsak človek bodi hiter k poslušanju, kessen pa h govorjenju, in počasen k jezi; človekova jeza namreč ne dela pravice božje. Zavoljo tega odložite vsonečednost in obilnost hudobije, in v krotkosti ohranite vsajeno besedo, katera more zveličati vaše duše«. (Jak. 1, 19. 21.) Bili so blag mož. To priča postrežljivost, s katero so vedno bili pripravljeni pomagati; to priča neomahljiva zvestoba; s katero so bili udani onemu, ki jih je za prijatelja pridobil; to priča odkritosrčna gostoljubost, ki so jo povsod razodevali; to priča prisrčna ljubezen, s katero so bili udani svojemu cesarju in svoji domovini.

Toda prelat Kosar so bili še več. Bili so vzgleden mašnik. To so pokazali z vestnostjo, s katero so izvrševali vse svoje stanovske dolžnosti; so pokazali s podbudno in častitljivo resnobo, s katero so opravljali cerkvena opravila. Bili so vzgleden mašnik. To je

razodevala njihova neomejena, udanosti polna ljubezen do svete katoliške cerkve, ker so se živo zanimali za njeno veselje in trpljenje, za njeno preganjanje, vojskovanje in zmagovanje. Bili so izvrsten mašnik. To svedoči njihovo srčno in resnično češčenje deviške Matere Marije. Radi so romali k njej v Marijino Celje, v Loreto, na Trsat, v Lurd. V Lurdu so brez madeža izvirnega greha spočeto Kraljico nebes in zemlje v slovenski pridigi tako poveličevali, da so poslušalci kar zamaknjeni občudovali visoko češčeno Devico in njenega hvalitelja. Bili so uzoren mašnik. O tem priča njihova gorečnost za lepoto hiše božje, za kar so tudi bogoslovce navduševali. Še za svojih zdravih dni so napravili za večno luč v samostanski cerkvi častitih šolskih sester v Mariboru ustanovo v znesku 1000 goldinarjev. Tudi so kot bivši špirituval obe svetilki, viseči v Alojzijevi cerkvi pred velikim oltarjem, omislili z nabranim denarjem. Sicer pa velja večidel življenjepiscu Frančišku Kosarju ona hvala v Slomškovem življenjepisu na strani 113, izrečena ravnateljstvu duhovnice, češ, da so duhovniki na ravnateljstva prošnjo 2254 gld. o premeščenju škofovskega sedeža darovali za prirejevanje Sv. Alojzijeve cerkve. Nadalje so bili tudi oni tisti nepremagljivi nabiratelj, ki je še nadaljnjo svoto okoli 8000 gld. nabral v onih krogih, ki so mu bili zahvalo dolžni iz tega ali onega uzroka.

Bili so izvrsten mašnik. To spričuje udanost svetemu očetu, spoštovanje in zvestoba svojemu škofu, požrtvovalna pokorščina v cerkvenih naredbah, žalost, ki jih je napadla, ako so videli, da so sv. materi cerkvi njeni lastni otroci krivice prizadevali. Bili so izvrsten mašnik. Kajti molili so mnogo, premišljevali so vsak dan vsaj pol ure. Pobožno premišljevanje je bilo življenje njihove duše. Po sv. maši so vsaj četrt

ure zahvalne molitve opravljali, kar so tudi bogoslov-
cem živo priporočali. Močno so ljubili molitev sv. rož-
nega venca. Še včeraj so mi povedali star duhov-
nik, kako so njih bolnih pokojni gospod pridobili za
molitev milostnega rožnega venca. Imenovani duhov-
nik so tožili v svoji bolezni o dolgem času. Molite
vendar rožni venec, ta prežene dolg čas, tolažili so
jih kanonik Kosar, ko so jih bili prišli obiskat. Ta
duhovnik še danes zatrjujejo, kako resničen je oni
izrek.

Francišek Kosar so bili mučenik svojih dolžno-
stij. Ko sem jim pri neki priložnosti priporočal, naj
si nekoliko odpočijejo, rekli so smehljaje: »Počivali
bodemo v grobu«. Tudi kadar so počivali ali se spre-
hajali, niso si odpočili, marveč so na novo napenjali
svoje moči. Hodili so sicer pod milim nebom, a tedaj
so molili ali premišljevali; brevir so najrajši molili na
mestnem pokopališču, šetajoč med grobovi svojih spo-
vedancev, prijateljev in znancev.

* * *

Predragi v Gospodu! Kako dejanj in čednostij
polno življenje je vendar nehalo v noči od desetega
do edenajstega junija tega leta! Kolikokrat so bili
dragi pokojnik doma na smrt bolni, prevideni s sv.
zakramenti, in zdaj pa so umrli na tujem. Smrt po-
trka, če jo človek najmanj sluti, če na njo niti ne
misli. Pač težko kdo premisli, da mu bode novo leto
smrtno leto; in vendar jih je sto in tisoč, katerih na-
grobni križi že nosijo letno številko 1894 ali jo še
bodo nosili. Človek ne vé svojega konca.

Dne 7. junija so se poslovili prelat Kosar naj-
prisrčnejše od mene in svojih ljubih sobratov. Proti

meni so opomnili, kar me je iznenadilo, da še niso nikoli čutili, da bi jih v molitvi tako nagibalo k meni, kakor te dni. Res čudno! Bržčas me je molitev ravno tega pravičnika obvarovala nesreče, ki mi je resno pretila pretekle dni. Neposredno pred svojim odhodom so za svoje zveličanje toliko skrbni gospod opravili sv. spoved. Na potovanju v Iko so obiskali slavno romarsko cerkev na Trsatu pri Reki in so tam molili za-se in za svoje, kar ljubko omenjajo v svojem zadnjem tako prijateljskem in dobrovoljnem pismu z dne 9. junija. V zdravilišče Ika so dospeli iz srca veseli in dobre volje, in so upali, da si bodo tako opomogli kakor lani. V nedeljo večer dne 10. junija so se prav dolgo sprehajali po vrtu, obiskali so potem v hišni kapeli ljubega Zveličarja v tabernakeljnu in so šli počivat. Dne 11. junija v jutro jih najde usmiljena sestra v postelji mrtvih z zaprtimi očmi in z zaprtimi ustmi, roke mirno na prsih. Po njihovem licu je bil razlit dobredejen mir. Po zdravnikovi izpovedi je to blago srce vsled mrtvouda nehalo bítí.

Tako nam je smrt pograbila onega, ki so nam bili neizmerno ljubi in dragi. Ali kaj more ljubljencu božjemu smrt škodovati? Po pravici opisuje veliki apostol Pavel onemoglost smrti z besedami: »Požrta je smrt v zmagi. Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo?« (I. Kor. 15, 54. 55.) Kajti božja modrost govori: »Pravičnih duše so v roki božji, smrtno trpljenje se jih ne dotakne. Očém nespametnih se dozdeva, da umrjejo, in njih ločitev se šteje ko britkost in njih odhod od nas poguba; oni pa so v miru«. (Modr. 3, 1—3.) In v skrivnem razodetju govori sv. Duh: »Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjejo!« (Skriv. raz. 14, 13.) Sicer imenuje

rimski pesnik smrt aeternum exilium, večno prognanstvo, ali pri nas ima smrt drugo ime po besedah sv. Avgušтина, reditus in patriam, vrnitev v domovino. Pavlov izrek mori lucrum, smrt je dobiček, ostane vedno resničen za vsakega, ki je v Gospodu zaspal.

Najtolažljivši pogrebni govor, katerega sem kedaj bral, govoril je od Boga razsvetljeni apostol narodov sv. Pavel svojim ljubim Solunčanom, ki so zaradi svojih pokojnih bili zelo v skrbéh. Ta krasni nagrobni govor se bere v listu črne maše na dan pogreba. Od Boga navdahnjeni govornik pravi med ostalim: »Bratje, nečemo, da bi vi ne vedeli o spečih, da ne žalujete, kakor oni, kateri upanja nimajo. Zakaj, ako verujemo, da je Jezus umrl in ustal, tedaj bo Bog tudi tiste, kateri so zaspali v Jezusu, ž njim pripeljal. Gospod sam bo ob povelju in glasu velikega angela in na trobento božjo prišel z neba; in kateri so umrli v Kristusu, bodo ustali prvi. Potem bomo mi, ki živimo, ki smo ostali, vzeti ž njimi v red v oblakih Kristusu naproti v zrak, in tako bomo vedno z Gospodom. Zatorej se tolažite med seboj s temi besedami.« (I. Tes. 4, 12—17).

Po nauku krščanskem je smrt le daljše spanje, kakor bi se spanje smelo imenovati krajša smrt; po nauku katoliškem gre v domovino, kdor se v smrti loči, smrt je predpogoj ustajenja. Nad grozno trohnobo se dani jutranja zarja onega dneva, ko se bode spremenilo trohljivo v netrohljivo in pozemeljsko, kakor pravi sv. Avguštin, v nebeško, večno poveljano.

Zato se danes sicer poslavljamo od prečisanega prelata in stolnega dekana Kosarja, ali samo za ta svet in samo od njihovih pozemeljskih ostankov. Nji-

hov duh ostane med nami, ki se razodeva v dobrih delih, činih in krepostih. Njihova usta so sicer umolknila, toda njihov vzgled bode nam vedno pridigoval in posameznim klical: Dragi bogoslovci, živite po duhovno! Preljubi mašniki, živite po mašniško! In vi, premili verniki, živite pobožno in bogaboječe! Tako življenje je najboljša priprava na srečno smrt. Kdor hoče srečno umreti, mora sveto živeti!

Predno slednjič tri lopatice blagoslovljene zemlje položim na krsto svojega očetovskega prijatelja, modrega svetovalca in neutrudljivega sodelavca v vinogradu Gospodovem, priporočam jih, kar najbolj živo, v pobožno molitev, za katero nas vse v svoji oporoki prosijo, katera pisana 10. junija 1889 začjenja z besedami: *Praecipe domui tuae, morieris*. Oskrbi svojo hišo, umrl bodeš. (IV. Kralj. 20, 1). Molimo za njih, oni bodo tudi za nas prosili in nas priporočali »Bogu in milostni besedi Njega, kateri je mogočen, sezidati in dati delež med vsemi posvečnimi«. (Dj. ap. 20, 32).

Sploh pa naj dragemu pokojniku On, v čegar imenu so tolikim grehe odpustili, tudi morebitne nepopolnosti, slabosti in časne kazni premilostno odpusti — On, v čegar edinem imenu se moremo zveličati. Jezus Kristus, čegar sveti križ bode na grob pokojnega gospoda zasajen, naj temu velikemu trpinu za pozemeljski križ podeli nebeški krono! Amen in tako bodi!

